

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

**Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii
spôsobenej nákazou COVID-19**

(2020/C 91 I/01)

1. NÁKAZA COVID-19, JEJ VPLYV NA HOSPODÁRSTVO A POTREBA DOČASNÝCH OPATRENÍ**1.1. Nákaza COVID-19 a jej vplyv na hospodárstvo**

1. Vypuknutie nákazy COVID-19, ktorá sa už rozšírila do všetkých členských štátov Únie, je závažný stav ohrozenia verejného zdravia pre občanov a spoločnosti. Zároveň ide o veľký otras pre svetové hospodárstvo a hospodárstvo Únie. Pre zmiernenie hospodárskych dôsledkov v EÚ má preto kľúčový význam koordinovaná hospodárska reakcia členských štátov a inštitúcií EÚ.
2. Táto situácia zasahuje hospodárstvo rôznymi spôsobmi. Došlo k otrasu jednak na strane ponuky v dôsledku prerušenia dodávateľských reťazcov, jednak na strane dopytu vzhľadom na nižší záujem spotrebiteľov. Navyše sa stretávame aj s negatívnym vplyvom neistoty na investičné plány a vplyvom obmedzení likvidity v prípade podnikov.
3. Rôzne opatrenia proti šíreniu nákazy prijaté členskými štátmi, ako sú opatrenia na obmedzenie kontaktu medzi ľuďmi, cestovné obmedzenia, karantény či uzavretia území, majú zabezpečiť, aby otras bol čo najkratší a najmenší. Tieto opatrenia majú bezprostredný vplyv na dopyt i ponuku a postihujú podniky a zamestnancov – najmä v oblasti zdravotníctva, cestovného ruchu, kultúry, maloobchodu a dopravy. Okrem bezprostredných účinkov na mobilitu a obchod sa COVID-19 čoraz viac dotýka všetkých druhov podnikov vo všetkých sektoroch – malých a stredných podnikov („MSP“) rovnako ako veľkých podnikov. Vplyv sa prejavuje aj na globálnych finančných trhoch, pričom ohrozená je najmä likvidita. Tieto účinky sa nebudú týkať len jedného konkrétneho členského štátu a narušia hospodárstvo Únie ako celku.
4. Vzhľadom na mimoriadne okolnosti spôsobené vypuknutím nákazy COVID-19 môžu podniky všetkých druhov čeliť vážnemu nedostatku likvidity. Náhly nedostatok alebo dokonca úplná nedostupnosť likvidity môžu postihnúť tak solventné, ako aj menej solventné podniky. Obzvlášť ohrozené sú MSP. V krátkodobom a strednodobom horizonte teda môže vážne utrpieť hospodárska situácia mnohých zdravých podnikov a ich zamestnancov. Účinky môžu mať aj dlhodobější charakter a v ohrození sa môže ocitnúť samotné prežitie týchto subjektov.
5. Kľúčovú rolu pri riešení vplyvov nákazy COVID-19 zohrávajú banky a iní finanční sprostredkovatelia, keďže práve cez nich prúdia do hospodárstva úvery. Ak sa tok úverov výrazne obmedzí, hospodárska činnosť sa prudko spomalí a podniky budú mať problém vyplácať dodávateľov i zamestnancov. Preto by členské štáty mali mať možnosť prijímať opatrenia na motivovanie úverových inštitúcií a iných finančných sprostredkovateľov, aby si naďalej plnili svoju úlohu, ktorou je neustála podpora hospodárskej činnosti v EÚ.

6. Pomoc poskytovaná členskými štátmi podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ podľa tohto oznámenia podnikom, ktorá sa poskytuje prostredníctvom bánk v úlohe finančných sprostredkovateľov, je priamym prínosom pre tieto podniky. Takáto pomoc nemá za cieľ zachovať ani prinavrátiť životaschopnosť, likviditu či solventnosť bánk. Obdobne ani pomoc členských štátov bankám podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ na náhradu priamej škody spôsobenej vypuknutím nákazy COVID-19 ⁽¹⁾ nemá za cieľ zachovať ani prinavrátiť životaschopnosť, likviditu či solventnosť žiadnej inštitúcie ani subjektu. Preto by sa takáto pomoc nekategorizovala ako mimoriadna verejná finančná podpora podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ (smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk) ⁽²⁾ ani podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 806/2014 (nariadenie o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií) ⁽³⁾. Rovnako by sa ani neposudzovala podľa pravidiel štátnej pomoci ⁽⁴⁾ vzťahujúcich sa na bankový sektor ⁽⁵⁾.
7. Ak by v dôsledku vypuknutia nákazy COVID-19 banky potrebovali priamu podporu vo forme rekapitalizácie likvidity alebo opatrenia zameraného na znehodnotenú aktíva, bude treba posúdiť, či opatrenie spĺňa podmienky článku 32 ods. 4 písm. d) bodov i), ii) alebo iii) smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk. Ak by tieto podmienky boli splnené, banka, ktorá dostane takúto priamu podporu, by sa nepovažovala za inštitúciu, ktorá zlyháva alebo pravdepodobne zlyhá. Do tej miery, do akej sa tieto opatrenia zameriavajú na riešenie problémov spojených s nákazou COVID-19, by sa považovali za opatrenia, ktoré spadajú pod bod 45 oznámenia o bankovníctve z roku 2013 ⁽⁶⁾ stanovujúci výnimku z požiadavky rozdelenia bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov.
8. Podniky pre COVID-19 nemusia čeliť len nedostatočnej likvidite, ale môžu takisto utrpieť závažnú škodu. Výnimočná povaha situácie spôsobenej nákazou COVID-19 znamená, že takéto škody nebolo možné predvídať, majú významný rozsah, a podniky sa preto ocitajú v podmienkach, ktoré sa výrazne líšia od trhových podmienok, za ktorých bežne pôsobia. Dokonca aj zdravé podniky, ktoré sú dobre vyzbrojené proti rizikám hroziacim pri normálnom fungovaní trhu, sa môžu za týchto výnimočných okolností dostať do úzkych, a to až do takej miery, že môže byť ohrozená ich životaschopnosť.
9. COVID-19 predstavuje riziko vážneho poklesu týkajúceho sa celého hospodárstva EÚ, ktorý zasiahne podniky, pracovné miesta i domácnosti. Na zabezpečenie toho, aby na trhoch zostala dostatočná likvidita, aby sa reagovalo na škody, ktoré utrpia zdravé podniky, a aby sa zachovala kontinuita ekonomickej činnosti počas šírenia nákazy COVID-19 aj po nej, je potrebná dobre cielejná verejná podpora. Vzhľadom na obmedzenú veľkosť rozpočtu EÚ bude hlavná reakcia pochádzať z národných rozpočtov členských štátov. Pravidlá štátnej pomoci EÚ umožňujú členským štátom prijať rýchle a účinné opatrenia na podporu občanov a podnikov, najmä MSP, ktoré čelia hospodárskym ťažkostiam spôsobeným vypuknutím nákazy COVID-19.

⁽¹⁾ Takúto pomoc musia členské štáty notifikovať a Komisia ju posúdi podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 190.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 225, 30.7.2014, článok 3 ods. 1 bod 29 nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií.

⁽⁴⁾ Oznámenie o rekapitalizácii finančných inštitúcií v súčasnej finančnej kríze: obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum a opatrenia proti neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže (oznámenie o rekapitalizácii) (Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, s. 2), oznámenie Komisie o zaobchádzaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva (oznámenie o znehodnotených aktívach) (Ú. v. EÚ C 72, 26.3.2009, s. 1), oznámenie Komisie o návrate k životaschopnosti a hodnotenie reštrukturalizačných opatrení vo finančnom sektore v podmienkach súčasnej krízy podľa pravidiel štátnej pomoci (oznámenie o reštrukturalizácii) (Ú. v. EÚ C 195, 19.8.2009, s. 9), oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel pre štátnu pomoc na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2011 (oznámenie o predĺžení z roku 2010) (Ú. v. EÚ C 329, 7.12.2010, s. 7), oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2012 (oznámenie o predĺžení z roku 2011) (Ú. v. EÚ C 356, 6.12.2011, s. 7), oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 (oznámenie o bankovníctve z roku 2013) (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1).

⁽⁵⁾ Všetky opatrenia na podporu úverových inštitúcií alebo iných finančných inštitúcií, ktoré predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktoré nepatria do pôsobnosti tohto oznámenia alebo na ktoré sa nevzťahuje článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, sa musia notifikovať Komisii a posudzovať podľa pravidiel štátnej pomoci vzťahujúcich sa na bankový sektor.

⁽⁶⁾ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1).

1.2. Potreba úzkej európskej koordinácie vnútroštátnych opatrení štátnej pomoci

10. Cielené a primerané uplatňovanie pravidiel EÚ zameraných na kontrolu štátnej pomoci slúži na zabezpečenie toho, aby vnútroštátne podporné opatrenia boli účinné pri pomoci postihnutým podnikom počas šírenia nákazy COVID-19, ale aj na to, aby sa im umožnilo súčasnú situáciu prekonať. Pritom treba mať na pamäti, aké dôležité je zvládnuť dvojakú transformáciu – ekologickú a digitálnu – v súlade s cieľmi EÚ. Podobne kontrola štátnej pomoci EÚ garantuje, aby sa vnútorný trh EÚ netrieštil a aby podmienky zostali rovnaké pre všetkých. Celistvosť vnútorného trhu zároveň povedie k rýchlejšiemu ozdraveniu. Navyše zabráni tomu, aby dochádzalo k škodlivému súťaženiu v poskytovaní dotácií, keďže členské štáty, ktoré majú viac prostriedkov, by mohli poskytovať viac pomoci než ich susedia a ohroziť tak súdržnosť v rámci Únie.

1.3. Potreba vhodných opatrení štátnej pomoci

11. V rámci celkového úsilia členských štátov popasovať sa s účinkami nákazy COVID-19 na ich hospodárstva sa v tomto oznámení stanovujú možnosti, ktoré majú členské štáty podľa pravidiel EÚ na zabezpečenie likvidity a prístupu k financovaniu pre podniky, najmä MSP, ktoré v tomto období čelia náhlemu nedostatku, aby sa tieto mohli spamätať zo súčasnej situácie.
12. Komisia v oznámení o koordinovanej hospodárskej reakcii na vypuknutie nákazy COVID-19 z 13. marca 2020 ⁽⁷⁾ stanovila rôzne možnosti, ktoré majú členské štáty k dispozícii mimo rozsahu pôsobnosti kontroly štátnej pomoci zo strany EÚ a ktoré môžu zaviesť bez zapojenia Komisie. Patria medzi ne opatrenia, ktoré sa uplatňujú na všetky podniky a ktoré sa týkajú dotácií na mzdy, pozastavenia platieb dane z príjmu právnických osôb a dane z pridanej hodnoty alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie alebo finančnej podpory priamo pre spotrebiteľov za zrušené služby alebo lístky nepreplatené dotknutými prevádzkovateľmi.
13. Členské štáty môžu takisto navrhnuť podporné opatrenia v súlade so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách ⁽⁸⁾ bez zapojenia Komisie.
14. Na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a ako sa bližšie uvádza v usmerneniach o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu, môžu členské štáty okrem toho notifikovať Komisii schémy pomoci, ktorých účelom je naplniť akútne potreby likvidity a podporiť podniky, ktoré čelia finančným ťažkostiam spôsobeným alebo zhoršeným vypuknutím nákazy COVID-19 ⁽⁹⁾.
15. Na základe článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ môžu členské štáty takisto prijať opatrenia na kompenzáciu podnikov v odvetviach, ktoré boli obzvlášť zasiahnuté (napr. doprava, cestovný ruch, kultúra, pohostinské služby a maloobchod), a/alebo organizátorov zrušených podujatí za škody vzniknuté v dôsledku vypuknutia nákazy a spôsobené priamo ňou. Členské štáty môžu takéto opatrenia na kompenzáciu za škody notifikovať a Komisia ich posúdi priamo podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ ⁽¹⁰⁾. Zásada „jedenkrát a naposledy“ ⁽¹¹⁾ stanovená v uvedených usmerneniach o štátnej pomoci na

⁽⁷⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskej investičnej banke a Euroskupine – Koordinovaná hospodárska reakcia na vypuknutie nákazy COVID-19, COM(2020) 112 final z 13. marca 2020.

⁽⁸⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽⁹⁾ Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 31.7.2014, s. 1). Komisia povolila rôzne schémy v deviatich rôznych členských štátoch.

⁽¹⁰⁾ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie SA.56685, Dánsko – Kompenzačná schéma pre podujatia zrušené v súvislosti s nákazou COVID-19,

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

⁽¹¹⁾ Pozri oddiel 3.6.1 usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

záchranu a reštrukturalizáciu sa neuplatňuje na pomoc, ktorú Komisia vyhlási za zlučiteľnú podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, keďže takýto druh pomoci nie je „pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasná podpora reštrukturalizácie“ v zmysle bodu 71 usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu. Členské štáty preto smú podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ kompenzovať škody priamo spôsobené vypuknutím nákazy COVID-19 podnikom, ktoré dostali pomoc podľa usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

16. S cieľom doplniť uvedené možnosti Komisia v tomto oznámení stanovuje dodatočné dočasné opatrenia štátnej pomoci, ktoré podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ považuje za zlučiteľné a ktoré možno schváliť veľmi rýchlo, len čo ich notifikuje dotknutý členský štát. Okrem toho je aj naďalej možné notifikovať alternatívne prístupy – tak schémy pomoci, ako aj individuálne opatrenia. Cieľom tohto oznámenia je stanoviť rámec, ktorý členským štátom umožní jednak popasovať sa s ťažkosťami, s ktorými sa podniky v súčasnosti stretávajú, a jednak zachovať integritu vnútorného trhu EÚ a zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých.

2. UPLATNITEĽNOSŤ ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. B) ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

17. Podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ môže Komisia vyhlásiť pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak je určená „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“. V tejto súvislosti súdy Únie rozhodli, že poruchy musia mať vplyv na celé hospodárstvo daného členského štátu alebo jeho podstatnú časť, a nie iba na jeden z jeho regiónov alebo jednu z častí jeho územia. Toto je navyše v súlade s potrebou prísneho výkladu každého mimoriadneho ustanovenia, akým je aj článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ⁽¹³⁾. Tento výklad Komisia dôsledne uplatňuje pri svojom rozhodovaní⁽¹³⁾.
18. Vzhľadom na to, že nákaza COVID-19 má vplyv na všetky členské štáty a že opatrenia na obmedzenie jej šírenia, ktoré členské štáty prijímajú, majú vplyv na podniky, sa Komisia domnieva, že štátna pomoc je odôvodnená a môže byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ počas obmedzeného obdobia s cieľom vyriešiť problém nedostatočnej likvidity, ktorému podniky čelia, a zabezpečiť, aby narušenia spôsobené nákazou COVID-19 neohrozovali ich životaschopnosť, najmä pokiaľ ide o MSP.
19. Komisia v tomto oznámení stanovuje podmienky zlučiteľnosti, ktoré bude v zásade uplatňovať na pomoc poskytnutú členskými štátmi podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Členské štáty preto musia preukázať, že opatrenia štátnej pomoci notifikované Komisii v zmysle tohto oznámenia sú nevyhnutné, vhodné a primerané na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve dotknutého členského štátu a že boli v plnom rozsahu dodržané všetky podmienky stanovené v tomto oznámení.
20. Pomoc poskytnutá podľa oddielu 3.1 sa môže kumulovať s pomocou poskytnutou buď podľa oddielu 3.2., alebo podľa oddielu 3.3., ako aj s pomocou poskytnutou podľa oddielu 3.5. tohto oznámenia⁽¹⁴⁾.

3. DOČASNÉ OPATRENIA ŠTÁTNEJ POMOCI

3.1. Pomoc vo forme priamych grantov, vratných preddavkov alebo daňového zvýhodnenia

21. Nad rámec súčasných možností podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ môžu byť za súčasných okolností primeraným, potrebným a cieleným riešením aj dočasné obmedzené sumy pomoci pre podniky, ktoré čelia náhlemu nedostatku alebo dokonca úplnej nedostupnosti likvidity.

⁽¹³⁾ Spojené veci T-132/96 a T-143/96 Freistaat Sachsen, Volkswagen AG a Volkswagen Sachsen GmbH/Komisia, ECLI:EU:T:1999:326, bod 167.

⁽¹³⁾ Rozhodnutie Komisie 98/490/ES vo veci C 47/96 Crédit Lyonnais (Ú. v. ES L 221, 8.8.1998, s. 28), bod 10.1; rozhodnutie Komisie 2005/345/ES vo veci C 28/02 Bankgesellschaft Berlin (Ú. v. EÚ L 116, 4.5.2005, s. 1), bod 153 a nasl.; a rozhodnutie Komisie 2008/263/ES vo veci C 50/06 BAWAG (Ú. v. EÚ L 83, 26.3.2008, s. 7), bod 166. Pozri rozhodnutie Komisie vo veci NN 70/07 Northern Rock (Ú. v. EÚ C 43, 16.2.2008, s. 1), rozhodnutie Komisie vo veci NN 25/08, Pomoc na záchranu pre spoločnosť Risikoabschirmung WestLB (Ú. v. EÚ C 189, 26.7.2008, s. 3), rozhodnutie Komisie zo 4. júna 2008 vo veci štátnej pomoci C 9/08 SachsenLB (Ú. v. EÚ L 104, 24.4.2009, s. 34) a rozhodnutie Komisie zo 16. júna 2017 vo veci SA.32544 (2011/C), Reštrukturalizácia spoločnosti TRAINOSE S.A (Ú. v. EÚ L 186, 24.7.2018, s. 25).

⁽¹⁴⁾ Dočasné opatrenia pomoci stanovené v tomto oznámení môžu byť kumulované s pomocou, ktorá spadá do pôsobnosti nariadenia *de minimis*, Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013.

22. Komisia bude považovať takúto štátnu pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky (osobitné ustanovenia pre sektor poľnohospodárskej prvovýroby a sektor rybolovu a akvakultúry sú stanovené v bode 23):
- a) pomoc vo forme priamych grantov, vratných preddavkov alebo daňových či platobných zvýhodnení neprekročí sumu 800 000 EUR na podnik; všetky uvedené čísla musia byť vyjadrené ako hrubá suma, čiže pred odrátaním dane alebo iných nákladov;
 - b) pomoc sa poskytne na základe schémy s odhadovaným rozpočtom;
 - c) pomoc sa môže poskytnúť podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach (v zmysle všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách ⁽¹⁵⁾) k 31. decembru 2019; môže sa poskytnúť podnikom, ktoré nie sú v ťažkostiach, a/alebo podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach k 31. decembru 2019, avšak čelili ťažkostiam alebo sa do nich dostali po uvedenom dátume v dôsledku vypuknutia nákazy COVID-19;
 - d) pomoc sa poskytne najneskôr 31. decembra 2020 ⁽¹⁶⁾;
 - e) pomoc poskytnutá podnikom pôsobiacim v oblasti spracovania a odbytu poľnohospodárskych produktov ⁽¹⁷⁾ je podmienená tým, že sa čiastočne alebo úplne nepostúpi prvovýrobcom, a nie je stanovená na základe ceny alebo množstva výrobkov zakúpených od prvovýrobcov alebo umiestnených na trh príslušnými podnikmi.
23. Odchylne od bodu 22 v sektoroch poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry sa uplatňujú tieto osobitné podmienky:
- a) pomoc neprekročí sumu 120 000 EUR na podnik v prípade podnikov pôsobiacich v odvetví rybolovu a akvakultúry ⁽¹⁸⁾ a sumu 100 000 EUR na podnik v prípade podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe ⁽¹⁹⁾; všetky uvedené čísla musia byť vyjadrené ako hrubá suma, čiže pred odrátaním dane alebo iných nákladov;
 - b) pomoc poskytnutá podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe nesmie byť stanovená na základe ceny alebo množstva produktov na trhu;
 - c) pomoc podnikom pôsobiacim v odvetví rybolovu a akvakultúry sa netýka žiadnej z kategórií pomoci uvedených v článku 1 ods. 1 písm. a) až k) nariadenia Komisie (EÚ) č. 717/2014 ⁽²⁰⁾;
 - d) ak podnik pôsobí vo viacerých sektoroch, na ktoré sa vzťahujú rôzne maximálne sumy podľa bodu 22 písm. a) a bodu 23 písm. a), dotknutý členský štát vhodnými prostriedkami, ako je napríklad oddelenie účtov, zabezpečí, aby sa pre každú z týchto činností dodržal príslušný strop a aby sa po celkovom súčte neprekročila najvyššia možná suma;
 - e) uplatňujú sa všetky ostatné podmienky uvedené v bode 22. ⁽²¹⁾

⁽¹⁵⁾ Podľa ustanovení článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Ak sa pomoc poskytuje vo forme daňového zvýhodnenia, táto lehota sa neuplatňuje a pomoc sa považuje za poskytnutú k dátumu, keď sa má podať daňové priznanie za rok 2020.

⁽¹⁷⁾ Podľa ustanovení článku 2 ods. 6 a 7 nariadenia Komisie (ES) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 193, 1.7.2014, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Produkty uvedené v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Všetky produkty uvedené v prílohe I k ZFEÚ s výnimkou produktov sektora rybolovu a akvakultúry, pozri poznámku pod čiarou 18.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 90, 28.6.2014, s. 45).

⁽²¹⁾ Odkaz na vymedzenie pojmu „podnik v ťažkostiach“ uvedený v bode 22 písm. c) sa vykladá ako odkaz na vymedzenie pojmu uvedené v článku 2 ods. 14 nariadenia (EÚ) č. 702/2014, zatiaľ čo rovnaký odkaz uvedený v poznámkach pod čiarou 15 a 30 sa vykladá ako odkaz na vymedzenie pojmu uvedené v článku 3 ods. 5 nariadenia 1388/2014.

3.2. Pomoc vo forme záruk za úvery

24. V záujme zabezpečenia prístupu k likvidite pre podniky, ktoré čelia jej náhlemu nedostatku, môžu byť verejné záruky za úvery na obmedzené obdobie a výšku úveru počas aktuálnych okolností primeraným, potrebným a cieľovým riešením.
25. Komisia bude považovať takúto štátnu pomoc vo forme nových verejných záruk za úvery za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ za týchto podmienok:

a) poplatky za záruky sa stanovujú na minimálnej úrovni takto:

Druh príjemcu	Marža úverového rizika v prípade úveru s 1-ročnou splatnosťou	Marža úverového rizika v prípade úveru s 2- až 3-ročnou splatnosťou	Marža úverového rizika v prípade úveru so 4- až 6-ročnou splatnosťou
Malé a stredné podniky	25 základných bodov	50 základných bodov	100 základných bodov
Veľké podniky	50 základných bodov	100 základných bodov	200 základných bodov

- b) alternatívne môžu členské štáty notifikovať schémy tak, že budú zohľadňovať vyššie uvedenú tabuľku, ale môžu modulovať splatnosť, výšku ceny a krytie záruky (napr. nižšie krytie záruky na kompenzáciu dlhšej splatnosti);
- c) záruka sa poskytne najneskôr do 31. decembra 2020;
- d) v prípade úverov so splatnosťou po 31. decembri 2020 výška istiny úveru nesmie presiahnuť:
- dvojnásobok ročných mzdových nákladov príjemcu (vrátane sociálnych odvodov, ako aj nákladov na zamestnancov pracujúcich v lokalite podniku, avšak platených subdodávateľmi) za rok 2019 alebo posledný rok, za ktorý sú údaje k dispozícii. V prípade podnikov založených 1. januára 2019 alebo neskôr nesmie maximálna výška úveru presiahnuť odhadované ročné mzdové náklady počas prvých dvoch rokov prevádzky alebo
 - 25 % celkového obratu príjemcu v roku 2019 alebo
 - v náležité opodstatnených prípadoch a na základe vlastného vyhlásenia príjemcu o tom, aké má potreby likvidity⁽²²⁾, sumu úveru možno zvýšiť s cieľom pokryť potreby likvidity od okamihu poskytnutia na nasledujúcich 18 mesiacov pre MSP a na nasledujúcich 12 mesiacov pre veľké podniky;
- e) v prípade úverov so splatnosťou do 31. decembra 2020 môže byť suma istiny úveru vyššia v porovnaní s tým, čo sa uvádza v bode 25 písm. d), ak sa to primerane odôvodní a ak sa zachová primeranosť pomoci;
- f) trvanie záruky je obmedzené maximálne na šesť rokov a verejná záruka nepresiahne:
- 90 % istiny úveru, ak straty utrpí proporcionálne a za tých istých podmienok úverová inštitúcia a rovnako aj štát, alebo
 - 35 % istiny úveru, ak sa straty najprv pripíšu štátu a až potom úverovým inštitúciám (t. j. záruka za prvotné straty), a
 - v oboch uvedených prípadoch, keď sa objem úveru postupom času zníži, napríklad z dôvodu začatia splácania úveru, zaručená suma sa musí proporcionálne znížiť;
- g) záruka sa môže týkať úverov na investície aj na prevádzkový kapitál;
- h) záruka sa môže poskytnúť podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach (v zmysle všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách⁽²³⁾) k 31. decembru 2019; môže sa poskytnúť podnikom, ktoré nie sú v ťažkostiach, a/alebo podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach k 31. decembru 2019, avšak čelili ťažkostiam alebo sa do nich dostali po uvedenom dátume v dôsledku vypuknutia nákazy COVID-19.

⁽²²⁾ Plán potreby likvidity môže zahŕňať prevádzkový kapitál, ako aj investičné náklady.

⁽²³⁾ Podľa ustanovení článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

3.3. Pomoc vo forme dotovaných úrokových sadzieb na úvery

26. V záujme zabezpečenia prístupu k likvidite pre podniky, ktoré čelia jej náhlemu nedostatku, môžu byť dotované úrokové sadzby na obmedzené obdobie a výška úveru primeraným, potrebným a cieleným riešením počas aktuálnych okolností. V prípade rovnakej podkladovej istiny úveru sa pomoc poskytnutá podľa oddielu 3.2 a oddielu 3.3 nemôže kumulovať.

27. Komisia bude považovať štátnu pomoc vo forme dotácií na verejné úvery za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ak budú splnené tieto podmienky:

- a) úvery sa môžu poskytovať pri znížených úrokových sadzbách, ktoré sa minimálne rovnajú základnej sadzbe (1-ročnej sadzbe IBOR alebo rovnocennej sadzbe, ktorú uverejnila Komisia ⁽²⁴⁾) platnej k 1. januáru 2020, plus marže úverového rizika stanovené v tejto tabuľke:

Druh príjemcu	Marža úverového rizika v prípade úveru s 1-ročnou splatnosťou	Marža úverového rizika v prípade úveru s 2- až 3-ročnou splatnosťou	Marža úverového rizika v prípade úveru so 4- až 6-ročnou splatnosťou
Malé a stredné podniky	25 základných bodov ⁽²⁵⁾	50 základných bodov ⁽²⁶⁾	100 základných bodov
Veľké podniky	50 základných bodov	100 základných bodov	200 základných bodov

- b) alternatívne môžu členské štáty notifikovať schémy tak, že budú zohľadňovať vyššie uvedenú tabuľku, ale môžu modulovať splatnosť, výšku ceny a krytie záruky (napr. nižšie krytie záruky na kompenzáciu dlhšej splatnosti);
- c) úverové zmluvy sú podpísané najneskôr do 31. decembra 2020 a sú obmedzené na maximálne 6 rokov;
- d) v prípade úverov so splatnosťou po 31. decembri 2020 výška úveru nesmie presiahnuť:
- dvojnásobok ročných mzdových nákladov príjemcu (vrátane sociálnych odvodov, ako aj nákladov na zamestnancov pracujúcich v lokalite spoločnosti, avšak platených subdodávateľmi) za rok 2019 alebo posledný rok, za ktorý sú údaje k dispozícii. V prípade podnikov založených 1. januára 2019 alebo neskôr nesmie maximálna výška úveru presiahnuť odhadované ročné mzdové náklady počas prvých dvoch rokov prevádzky alebo
 - 25 % celkového obratu príjemcu v roku 2019; alebo
 - v náležite opodstatnených prípadoch a na základe vlastného vyhlásenia príjemcu o tom, aké má potreby likvidity ⁽²⁷⁾, sumu úveru možno zvýšiť s cieľom pokryť potreby likvidity od okamihu poskytnutia na nasledujúcich 18 mesiacov pre MSP a na nasledujúcich 12 mesiacov pre veľké podniky;
- e) v prípade úverov so splatnosťou do 31. decembra 2020 môže byť suma istiny úveru vyššia v porovnaní s tým, čo sa uvádza v bode 27 písm. d), ak sa to primerane odôvodní a ak sa zachová primeranosť pomoci;
- f) daný úver môže pokrývať potreby investícií, ako aj prevádzkového kapitálu;
- g) úver sa môže poskytnúť podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach (v zmysle všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách ⁽²⁸⁾) k 31. decembru 2019; môže sa poskytnúť podnikom, ktoré nie sú v ťažkostiach, a/alebo podnikom, ktoré neboli v ťažkostiach k 31. decembru 2019, avšak čelili ťažkostiam alebo sa do nich dostali po uvedenom dátume v dôsledku vypuknutia nákazy COVID-19.

⁽²⁴⁾ Základné sadzby vypočítané v súlade s oznámením Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6) a uverejnené na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽²⁵⁾ Minimálna celková úroková sadzba (základná sadzba plus marže úverového rizika) by mala zodpovedať minimálne 10 základným bodom za rok.

⁽²⁶⁾ Minimálna celková úroková sadzba (základná sadzba plus marže úverového rizika) by mala zodpovedať minimálne 10 základným bodom za rok.

⁽²⁷⁾ Potreby likvidity môžu zahŕňať prevádzkový kapitál, ako aj investičné náklady.

⁽²⁸⁾ Podľa ustanovení článku 2 ods. 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

3.4. Pomoc v podobe záruk a úverov poskytovaných prostredníctvom úverových inštitúcií alebo iných finančných inštitúcií

28. Pomoc v podobe verejných záruk a znížených úrokových sadziieb podľa oddielu 3.2 a oddielu 3.3 tohto oznámenia možno poskytnúť podnikom, ktoré musia čeliť náhlemu nedostatku likvidity, priamo alebo prostredníctvom úverových inštitúcií a iných finančných inštitúcií v úlohe finančných sprostredkovateľov. V prípade sprostredkovaného poskytnutia pomoci musia byť splnené podmienky uvedené v ďalších bodoch.
29. Hoci je takáto pomoc priamo zameraná na podniky, ktoré čelia náhlemu nedostatku likvidity, môže predstavovať nepriame výhody aj pre úverové inštitúcie a iné finančné inštitúcie, na ktoré zameraná nie je. Napriek tomu takáto nepriama pomoc nemá za cieľ zachovať ani prinavrátiť životaschopnosť, likviditu či solventnosť úverových inštitúcií. Preto sa Komisia domnieva, že takáto pomoc by sa nemala kategorizovať ako mimoriadna verejná finančná podpora podľa článku 2 ods. 1 č. 28 smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk a článku 3 ods. 1 č. 29 nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií a nemala by sa posudzovať podľa pravidiel štátnej pomoci uplatniteľných na bankový sektor ⁽²⁹⁾.
30. V každom prípade je vhodné zaviesť určité záruky v súvislosti možnou nepriamou pomocou v prospech úverových inštitúcií alebo iných finančných inštitúcií s cieľom obmedziť nenáležité narušenia hospodárskej súťaže.
31. Úverové inštitúcie alebo iné finančné inštitúcie by čo v najväčšej možnej miere mali výhody verejných záruk alebo dotovaných úrokových sadziieb na úvery postupovať konečným príjemcom. Finančný sprostredkovateľ musí byť schopný preukázať, že používa mechanizmus, ktorý zaisťuje, že výhody sú postúpené v najväčšom možnom rozsahu konečným príjemcom vo forme vyšších objemov financovania, rizikovejších portfólií, menších požiadaviek na kolaterál, nižších poplatkov za záruku alebo nižších úrokových sadziieb. Ak zákon ukladá povinnosť predĺžiť splatnosť existujúcich úverov pre malé a stredné podniky, nesmie sa účtovať žiadny poplatok za záruku.

3.5. Krátkodobé poistenie vývozných úverov

32. V oznámení Komisie o poistení krátkodobých vývozných úverov ⁽³⁰⁾ sa stanovuje, že obchodovateľné riziká nemôžu byť kryté poistením vývozných úverov s podporou zo strany členských štátov ⁽³¹⁾. V dôsledku súčasnej situácie spôsobenej nákazou nemožno vylúčiť, že v určitých krajinách by krytie obchodovateľných rizík mohlo byť dočasne nedostupné ⁽³²⁾.
33. V tomto kontexte členské štáty môžu preukázať chýbajúci trh tým, že poskytnú dostatok dôkazov o nedostupnosti krytia rizík na súkromnom poisťovacom trhu. Využitie výnimky týkajúcej sa neobchodovateľných rizík stanovenej v bode 18 písm. d) oznámenia o krátkodobom poistení vývozných úverov sa v každom prípade bude považovať za odôvodnené, ak:
- a) jeden veľký známy medzinárodný súkromný poisťovateľ vývozných úverov a jeden vnútroštátny poisťovateľ vývozných úverov predložia dôkazy o tom, že takéto krytie je nedostupné, alebo
 - b) aspoň štyria dobre etablovaní vývozcovia v členských štátoch poskytnú dôkazy o odmietnutí krytia konkrétnych operácií zo strany poisťovateľov.

4. MONITOROVANIE A PODÁVANIE SPRÁV

34. Členské štáty musia uviesť príslušné informácie ⁽³³⁾ za každú jednotlivú pomoc udelenú podľa tohto oznámenia na súhrnnej webovej stránke štátnej pomoci do 12 mesiacov od okamihu poskytnutia.

⁽²⁹⁾ Pozri bod 6 tohto dočasného rámca.

⁽³⁰⁾ Ú. v. EÚ C 392, 19.12.2012, s. 1.

⁽³¹⁾ Obchodovateľné riziká sú komerčné a politické riziká štátnych a neštátnych dlžníkov so sídlom v krajinách uvedených v prílohe k oznámeniu o krátkodobom poistení vývozných úverov s maximálnou dobou rizika menej než dva roky.

⁽³²⁾ V oddiele 4.2 uvedeného oznámenia sú opísané výnimky z vymedzenia obchodovateľných rizík pre dočasne neobchodovateľné riziká, zatiaľ čo v oddiele 4.3 sa stanovujú podmienky poskytovania krytia pre dočasne neobchodovateľné riziká. V oddiele 5 sa stanovujú procesné požiadavky, najmä v prípade, keď sa vyžaduje notifikácia, ako aj to, aký stupeň dokazovania sa vyžaduje.

⁽³³⁾ Ide o informácie požadované v prílohe III k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 a prílohe III k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 702/2014 a prílohe III k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1388/2014 zo 16. decembra 2014.

35. Členské štáty musia Komisii predkladať výročné správy ⁽³⁴⁾.
36. Členské štáty musia predložiť Komisii zoznam opatrení zavedených na základe schém, ktoré boli schválené vychádzajúc z tohto oznámenia, do 31. decembra 2020.
37. Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa viedli podrobné záznamy o poskytovaní pomoci, na ktorú sa vzťahuje toto oznámenie. Tieto záznamy, ktoré musia obsahovať všetky informácie potrebné na preukázanie toho, že boli dodržané potrebné podmienky, sa musia archivovať 10 rokov od udelenia pomoci a na požiadanie predložiť Komisii.
38. Komisia môže požiadať o dodatočné informácie o poskytnutej pomoci s cieľom overiť, či sa dodržali podmienky rozhodnutia Komisie o schválení opatrenia pomoci.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

39. Komisia so zreteľom na vplyv, ktorý má COVID-19 na hospodárstvo a ktorý si vyžadoval okamžité konanie, uplatňuje toto oznámenie od 19. marca 2020. Toto oznámenie je odôvodnené súčasnými výnimočnými okolnosťami a nebude sa uplatňovať po 31. decembri 2020. Komisia ho môže revidovať pred týmto dátumom na základe dôležitých skutočností súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže alebo hospodárstvom. Pokiaľ by to bolo užitočné, Komisia môže takisto poskytnúť ďalšie vysvetlenie svojho prístupu k špecifickým otázkam.
40. Komisia uplatňuje ustanovenia tohto oznámenia na všetky príslušné notifikované opatrenia od 19. marca 2020, a to aj vtedy, ak boli opatrenia notifikované pred týmto dátumom.
41. V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci ⁽³⁵⁾ Komisia v prípadoch neoznámenej pomoci uplatňuje:
 - a) toto oznámenie, ak bola pomoc poskytnutá po 1. februári 2020;
 - b) vo všetkých ostatných prípadoch pravidlá platné v čase poskytnutia pomoci.
42. Komisia v úzkej spolupráci s dotknutými členskými štátmi zabezpečí rýchle prijatie rozhodnutí po jednoznačnej a úplnej notifikácii opatrení, na ktoré sa toto oznámenie vzťahuje. Členské štáty by mali Komisiu informovať o svojich zámeroch a oznámiť jej úmysly zaviesť príslušné opatrenia, a to čo najskôr a čo najúplnejšie. Komisia bude v tomto procese členským štátom poskytovať usmernenie a pomoc.

⁽³⁴⁾ Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁵⁾ Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.